

Peter Dahl

1939 kom pappa till Stockholm
Litografi 370 × 520 mm

Peter Dahl är född 1934 i Oslo. Flyttas 1939 till Stockholm och grundlägger Caribani. Student 1955 vid H. a. l. å Kungsholmen, studier vid Konsthögskolan för Lennart Rodhe 1958–63. Under-visar vid Gerlesbergsskolan (Stockholm) och andra konstskolor 1960–70, huvudlärare i måleri vid Valands konstskola i Göteborg 1971–73, professor i måleri vid Konsthögskolan i Stockholm 1975–79, konstskribent i tidningen *Arbetaren* 1975–80.

Viktigare separatutställningar: Galerie Prisma, Stockholm 1967 (debut), 1974, vandringsutställningar i Galerie Prismas regi 1969–72 till bl. a. konstmuseerna i Gävle, Malmö, Göteborg, Umeå samt museer i Oslo, Bergen, Köpenhamn, Berlin och Wasa. Galleri Svenska Bilder, Stockholm 1975, Galleri Händer, Stockholm 1975 och 1997, vandringsutställning i Galleri Händers regi 1982–83 till bl. a. Konstnärshuset, Stockholm, Göteborgs konsthall, Norrköpings konstmuseum, Nordiskt konstcentrum, Helsingfors och Oslo kunstforening. Galerie AIX, Stockholm 1984, vandringsutställning (Bellmanlitografierna) i Galerie AIX regi 1984–89 till bl. a. Prins Eugens Waldemarsudde, Nasjonalgalleriet, Oslo, F 15 i Moss, Paris, Reykjavik, Warszawa, Mexico City, El Salvador, Buenos Aires och elva städer i USA.

Vandringsutställning (måleri) i Galerie AIX regi 1986–87 till bl. a. Prins Eugens Waldemarsudde, Lunds konsthall, konstmuseerna i bl. a. Norrköping, Göteborg, Sundsvall och Kalmar. Vandringsutställning i egen regi 1994–95 till bl. a. Konstnärshuset, Stockholm, Göteborgs konsthall och Galleri Brandstrup, Moss. Dianahuset, Norrtälje 1998, Leifsta bruk 1998, Galleri Ljungsjögården, Österlen 1998, Prins Eugens Waldemarsudde (retrospektiv) och Kalmar Museum (retrospektiv) 1999, Rackstadmuseet, Arvika (retrospektiv) 2000, Fullersta Bio, Huddinge (om Huddingetiden) 2002.

Representerad i bl. a. Nationalmuseum, Moderna Museet, Statens porträttsamling, Grips-holm, konstmuseerna i Göteborg, Malmö och Norrköping, Gävle museum, Skissernas museum, Lund, Umeå bildmuseum, The British Museum, London, Nasjonalgalleriet, Oslo, Museo Santo Domingo, Mexico City, Riksdagshuset, Stockholm samt ett flertal museer i USA.

Egna publikationer: *Cellusiansk Världsatlas* 1959, *Caribansk Imperialatlas* 1960, *Modellteckningens grunder* Bonniers 1975, *O Maecenas* Henki Tisen 1975, *Caribaniens historia* Författares bokmaskin 1975, *Med mina ögon* Henki Tisen 1977, *Konstnären som magister* Atlantis 1980, *Konstnärens arbete* Atlantis 1982, *Mot ljusare tider* Norstedts 1989, *Kanske konstnär* Norstedts

1990, *Rätt och fel* Norstedts 1992, *Ofullbordat* Norstedts 1995, *TCP's handatlas* 1996.

Övrig litteratur i urval: Maj-Brit Wadell, *Kritisk realism, en studie i ett rättsfall* 1974, Galerie AIX, Stockholm, *Fredmans epistlar* 1984, Lars-Göran Oredsson, *Peter Dahl* 1993, Folke Edwards *Peter Dahls liv och verk* 1996, samt ett stort antal utställningskataloger, den senaste från Huddinge Konstnärsklubb (Fullersta Bio) 2002.

I 2002 års portfölj från Föreningen för Grafisk Konst ingår *1939 kom pappa till Stockholm* litografi 370 × 520 mm. Tryckt av Arne Andersson, Nacka.

Foto: Johan Bergmark

DEN BLÅ FÄRGENS VERKLIGHET

Jag gillar konst som är föreställande, den som skildrar verkligheten! Har du hört den typen av kommentar någon gång? Verkligheten är exakt. Den får mig att se min egen situation. Inför Peter Dahls skildring av den blå Stockholmsspårvagnen fick jag, av den första betraktaren jag visade bilden för, den spontana kommentaren Det är fel blå färg. Verkligheten är exakt, den tillåter inga avvikelser. Enligt ordboken är verkligheten en sammanfattning av allt som faktiskt och påtagligt förekommer i världen eller inom ett visst konkret område. Jag måste få vara lite tjugig men vad är verklighet egentligen? I ditt och mitt gemensamma fall är väl ändå detta helt uppenbart. Vi ser i närbild den blå spårvagnen och människorna på hållplatsen. Vi vet också vilken spårvagnslinje det gäller, Fredhäll, Fridhemsplan... och året är 1939. Verkligheten är konkret och igenkännbar.

Peter Dahl älskar spårvagnar. Redan som liten norsk gutt fick han av onkel Jens en underbar blå plåtspårvagn med lyse. Tyvärr kom den aldrig med i flytten till Sverige. I konstnärens ateljé står dock idag en liten blå spårvagn vid en hållplats i en spännande fantasivärld i miniatyr. På perrongen skyndar människorna – i dockform – fram mot spårvagnens öppna dörrar. Där ser vi mannen i den ljusa rocken med sina färgstarka resväskor fast där är han ju faktiskt på väg åt andra hållet, och hur var det nu, hade han verkligen två resväskor eller var det bara en i modellandskapet? Var är vi någonstans? Frågan är ju löjlig! Vi är i Stockholm och året är 1939 och vi befinner oss i Fredhäll eller på Fridhemsplan eller... och den grå mannen med resväskorna är klädd precis som konstnärens pappa när han kom till Stockholm från Oslo krigsåret 1939. I verk-

lighetens rike kom dock faktiskt pappa Hans Peter till Stockholm redan 1938, och det var den femårige blivande konstnären Peter Dahl som med sin mamma flyttade till Stockholm och pappa 1939.

Hos Peter Dahl finns ett eget rike. Det heter Caribani. Det riket fanns när Peter var liten, och det existerar än idag bland annat i ett stort landskapscollage i konstnärens ateljé. Där i Caribani finns en spårvagnhållplats med en blå spårvagn på vilken vi kan läsa Fredhäll, Fridhemsplan... Tänka sig att det även i Caribani finns ett Fredhäll. Ett detaljnära foto av spårvagns-

hållplatsen i Caribaniens lilleputtvärld blir utgångspunkten för en verklighetsskildring av ett stycke äkta Stockholmshistoria.

Min vän, vad är verklighet för något? Bilden blir aldrig verklig förrän Du som betraktare fyller den med Din fantasi och Dina erfarenheter.

Göran Alm

Konsthistoriker, författare,
chef för Bernadottebiblioteket